

THE POSITION OF FRENCH LANGUAGE ON INTERNET AND THE USE OF INTERNET IN FRENCH LANGUAGE TEACHING

POZÍCIA FRANCÚZSKEHO JAZYKA NA INTERNETE A VYUŽITIE INTERNETU VO VÝUČBE FRANCÚZSKEHO JAZYKA

Juraj Chebeň

Abstrakt

Internet ponúka na svojich stránkach aj pre recipientov francúzskeho jazyka mnohopočetnosť systematicky a kompresívne spracovaných informácií, jazykových kurzov a testov, ktoré sú významnou pomôckou pre učiteľov a študentov. Poznanie internetových stránok z odboru francúzsky jazyk urýchli prístup ku kvalitným výučbovým materiálom, osobitne pre dištančné vzdelávanie.

Abstract

Internet offer its pages also for the recipients of French language multiplicity of information composed systematically and compressively, language courses and tests, that are the important aid for teachers and students. The knowledge of the right French internet pages will fasten the access to quality teaching materials especially for distance learning.

Kľúčové slová:

internet, francúzsky jazyk, vzdelávací proces, dištančné vzdelávanie

Key words:

internet, French language, teaching process, distance teaching

Úvod

Motivácia študentov k osvojovaniu si jazykových zručností vychádza z neobmedzeného množstva podnetov, záujmov, vplyvov a príležitostí. Nespochybniteľným aktuálnym trendom v našom školskom systéme je skutočnosť, že výučbe cudzích jazykov sa poskytuje značný priestor v rozvrhu klasickej výučby. Napriek tomuto faktu môžeme konštatovať, že úroveň cudzojazyčnej prípravy žiakov a študentov nie je na želateľnom stupni. Pedagóg sa snaží využívať rôzne metodické pomôcky na vzbudenie záujmu o cudzí jazyk a na dosiahnutie efektívnych výsledkov výučby.

V súčasnej dobe je mládež magicky pripútaná k internetu, čo je možné využiť aj pri výučbe cudzieho jazyka, osobitne aj francúzskeho, ktorý nie je natoľko v oblúbe ako jazyk anglický, z čoho vyplýva aj jeho minoritné zastúpenie v slovenských médiách, knižničných fondoch a napokon aj v ponuke televíznych staníc prevádzkovateľov káblových rozvodov. Internet ako jediné ľahko dostupné médium nám umožňuje túto deficienciu kompenzovať.

Viaceré internetové stránky ponúkajú podľa záujmu pedagóga alebo študenta pútavé informácie z oblasti reálií frankofónnych krajín a z ich kultúry, ale aj jazyka a literatúry.

Materiál a metódy

Cieľom našej dlhodobej práce s internetom a zisťovaním jeho možného uplatnenia vo výučbe francúzskeho jazyka nebol tento príspevok. Dlhodobým a niekedy aj náhodným vyhľadávaním materiálov potrebných na doplnenie výučby francúzskeho jazyka a zároveň

získavaním materiálov dôležitých pre náš výskum sme zistili niekoľko zaujímavých stránok, ktoré ušetria budúcemu čitateľovi čas a zároveň mu umožnia obohatiť jeho vzdelávací proces. Okrem pokusnej, induktívnej a deduktívnej metódy pri vyhľadávaní informačných zdrojov z oblasti výučby francúzskeho jazyka na nefilozofických fakultách sme využili aj metódu priameho dotazovania na zahraničných univerzitách, ktorej cieľom bol ľahší prístup k spomínaným informačným zdrojom. Prax vo výučbe francúzskeho jazyka nám umožnila získať profesionálnejší pohľad na problémy spojené s využitím internetu vo výučbe cudzích jazykov a tieto poznatky sme využili ako sekundárny zdroj informácií.

Ďalším zámerom nášho príspevku je poukázanie na problémy, špecifiká a postavenie francúzskeho jazyka na internete, ktoré neraz sťažujú prácu každému, kto má záujem o jeho využitie.

Výsledky a diskusia

Použitie internetu vo vzdelávacom procese s poukázaním na jeho využitie v dištančnom vzdelávaní.

Nové informačné technológie a komunikácia prostredníctvom nich sa veľmi rýchlo vyvíjajú. Len krátky čas po výrobe Cd-Rom, určených na výučbu uzrel svetlo sveta internet, aby lepšie doplnil, a pravdepodobne v budúcnosti aj nahradil vzdelávacie Cd-Rom. Jeho prednosťou je najmä dostupnosť širokej verejnosti v jednom časovom bode. Aj dnes však môžeme len konštatovať, že vzdelávanie cez internet sa ešte iba rozbieha.

Internet je prostriedkom, ktorý je neporovnateľný pri vyhľadávaní informácií s iným informačným zdrojom. Toto médium si začína získavať pevnú pôdu pod nohami aj v oblasti komunikácie. Je teda prirodzené, že bude použité vo vzdelávacom procese na stredných, ale najmä na vysokých školách, kde sa od študentov očakáva väčšia samostatnosť v narábaní s viacerými informačnými zdrojmi a jednotlivými informáciami.

Preto, aby sme mohli na vysokých a prípadne aj na stredných školách pristúpiť k tomuto kroku je nevyhnutné, naučiť žiakov používať internet už na základných školách. Na stredných školách by už bol internet ich občasným partnerom pri štúdiu a rozvoji ich vedomostí a na všetkých školách by bol ich každodenným partnerom.

Internet je rovnako ideálny nástroj pri dištančnom vzdelávaní, keďže umožňuje robiť zmeny v reálnom čase, umožňuje posilať textové a obrazové informácie, schémy, komunikovať v podobe telefonického rozhovoru, prijímať a odosielať získané zadania a výsledky. V prípade, ak subjekty komunikácie vlastnia aj počítačovú kameru, môže mať celé vzdelávanie veľmi živú a prirodzenú podobu.

Je veľa možností využitia internetu buď na vzdelávanie zábavnou formou na základnom stupni školskej výučby alebo aj pri uskutočňovaní výučby na univerzitách. Vhodné jazykové kurzy obsahujúce komunikačné cvičenia, gramatické a fonetické cvičenia doplnené reálnymi zábermi historických pamiatok, virtuálnou návštevou múzeí a miest, prehliadky iných dokumentov približujúcich kultúru a život národov, ktorých jazyky sa študent učí tvoria nepredstaviteľný informačný zdroj. Musíme však dodať, že tieto informácie a jazykové kurzy bývajú na internete dostupné len cez prístupové heslá. Informácie týkajúce sa reálií sú však dostupné bez obmedzenia. Študent tak získa za relatívne nízke náklady reálny rámcový obraz o kultúre skúmanej národnosti v čase, ktorý si na získavanie informácií sám vyberie. V prípade záujmu študenta o informácie, ktoré na internete nie sú zverejnené, nastupuje e-mail. Napísaním svojej žiadosti (študent sa tu učí, prípadne opakuje formulovanie žiadosti) môže študent získať detailnejšie informácie o skúmanom probléme. Týmto spôsobom môže študent od profesora zaoberajúceho a predmetnou problematikou získať bližšie vysvetlenie odborných problémov (v prípade cudzích jazykov sú to lexikálne výrazy a

zvraty, ktorých preklad zo slovníka cudzích slov nie je jednoznačný), ktoré si chce študent ozrejmiť.

Na stránke <http://www.swarthmore.edu/Humanities/clicnet/le.html> môžeme nájsť virtuálne pedagogické materiály na výučbu francúzskeho jazyka pre cudzincov. Pri každom zdroji informácií je zverejnená náročnosť a použiteľnosť informačného zdroja. Študijné zdroje sú z rôznych oblastí, medzi ktorými môžeme spomenúť literatúru, kultúrne činnosti, slovníky, gramatické cvičenia, použité v rôznych obsahových kontextoch spolu so slovnou zásobou, fonetikou a pravopisom. Na stránke nájdeme aj rôzne hypertextové odkazy na zahraničné knižnice a inú literatúru klasifikovanú podľa predmetu záujmu. Musíme tiež podotknúť, že táto stránka je občas v prestavbe, aby boli aktuálne informácie pre záujemcu včas k dispozícii.

Pokiaľ je Katedra dostatočne technicky vybavená, môže výučba cudzieho jazyka prebehnúť v reálnom čase medzi viacerými vzdelávacími inštitúciami, pôsobiacimi v rôznych kútoch sveta. Zatiaľ sa kvôli finančnej, ale najmä technickej náročnosti touto formou usporadúvajú prioritne iba videokonferencie a výučba sa realizuje touto formou vo svete iba ojedinele.

"Vyučovacie hodiny sa stávajú efektívnejšie, ak sa do percepcie zapájajú všetky receptory súčasne."(1)

Internetové vzdelávanie môže pomôcť najmä vzdialenejším regiónom zemegule, keďže náklady na internet sú neporovnateľne nižšie ako náklady na iné učebné pomôcky, resp. náklady na personálne obsadenie a náklady na prípadné vycestovanie do krajiny, ktorej kultúru a reálie sa študent chystá spoznávať. V oblasti jazykového vzdelávania internet predstavuje možnosť aj pre tých, ktorí nemajú dostupnosť a čas z rôznych príčin navštevovať jazykové kurzy. Aj dlhodobá hospitalizácia alebo časté obchodné cesty záujemcov o jazykové vzdelávanie, poznávanie kultúrnych zvyklostí cieľovej krajiny a iných reálií krajiny nie sú prekážkou cez internet získať pravidelné informácie.

Internet môže do istej miery nahradiť aj cudzojazyčnú literatúru a neraz býva rýchlejšim, jednoduchším a lacnejším zdrojom informácií o dianí doma a v zahraničí ako denná tlač, najmä, ak je osoba mimo územia domovského štátu.

Ako príklad môžeme uviesť francúzske a nemecké denníky v USA, ktoré v západnej časti USA dostať kúpiť až s dvojtýždňovým oneskorením a náklady na jeden výtlačok sa rovnajú polmesačnému predplatnému internetu na 24 hodín denne. Informácie získané z internetu sú navyše len niekoľko hodín staré.

Nie všetky noviny a časopisy sú v plnom znení zverejňované na internete. Z francúzskych denníkov, ktoré sú celé prístupné na internete uvádzame dve adresy:

- 1) <http://www.lemonde.fr> (pre denník Le Monde)
- 2) <http://www.lesechos.fr> (pre skôr ekonomicky zameraný denník Les Echos)

Na stránke http://fr.dir.yahoo.com/Actualites_et_medias/Journaux_et_magazines/ nájdeme veľký výber publikácií, časopisov a novín z rôznych oblastí kultúrneho a spoločenského života.

Za zmienku stojí aj stránka <http://www.france-amerique.com/>, ktorá je vydávaná denníkom Le Figaro pre obyvateľov USA. Táto stránka je celá vo francúzskom jazyku a mapuje viaceré oblasti kultúrneho a spoločenského života frankofónnych krajín.

Z tohto pohľadu je zrejmé, že internet môže slúžiť na výučbu jazyka dištančnou formou, na skupinovú výučbu jazyka, ako aj na samovzdelávanie.

Nemyslíme si však, že internet znamená zánik jazykového vzdelávania na školách, keďže je takmer jasné, že elektronický kontakt nemôže nahradiť tradičné jazykové vzdelávanie, ktorého základom je komunikácia učiteľ- žiak, žiak-žiak.

Internetový spôsob výučby môže byť veľmi vhodný pri samovzdelávaní. Chýba tu však napríklad možnosť opravenia prízvuku študenta (máme na mysli posluh), odpoveď na

špecifické otázky vzniknuté pri osvojovaní si gramatických či lexikálnych javov, ktoré môže študent profesorovi položiť a tiež tu chýba komunikácia tvárou v tvár, ktorá študentovi približuje reálnu komunikáciu. "Napriek rôznej metodike výučby a permanentne sa meniacim prostriedkom určeným na dosahovanie cieľov, nezmenený ostáva význam osobnosti pedagóga, kvality ktorého ani tá najdokonalejšia technika tak skoro úplne nenahradí".(1)

Špecifickým problémom internetu vo výučbe francúzskeho jazyka sú prízvuky a iné diakritické znamienka, ktorých je vo francúzskom jazyku dosť a sú veľmi dôležité na správne pochopenie obsahu a správnu výslovnosť. Vzhľadom na to, že množstvo aplikácií je založených na angličtine, sú tieto prízvuky nahrádzané inými písmenami, ktoré študentovi a najmä začínajúcemu študentovi, sťažujú osvojovanie si francúzskeho jazyka.

Internet je nielen druhý najdôležitejší partner v jazykovom vzdelávaní, ale je tiež miestom poskytujúcim neskreslené informácie a umožňuje demokratický prístup k informáciám, v prípade neobmedzenia prístupu k vybraným stránkam zo strany prevádzkovateľa.

Internet je rovnako šancou pre všetky štáty, ktoré neumožňujú dostatočne kvalitné jazykové vzdelávanie. Z tohto dôvodu je veľmi dôležité, aby bolo na internete zverejňovaných čo najviac jazykových kurzov, popisov priebehu hodín a iných informácií týkajúcich sa jazykového vzdelávania.

Čo sa týka výučby francúzskeho jazyka ako cudzieho jazyka, stránka <http://www.fle.fr> je venovaná práve systematickej výučbe tohto jazyka. Táto stránka však neponúka jazykový kurz vo francúzštine, ale prostredníctvom nej je možné objednať si malého sprievodcu francúzštiny, ako cudzieho jazyka a tiež doplnujúcich učebných materiálov.

Na internete existuje veľké množstvo jazykových kurzov v anglickom jazyku a **pozícia francúzštiny na internete** zatiaľ nezodpovedá postaveniu tohto jazyka vo svete. Každý, kto občas sleduje internetové stránky vo francúzskom jazyku, môže postrehnúť, že táto situácia sa začína postupne v prospech francúzskeho jazyka vylepšovať.

Napriek tomu, že disponovanosť viacerými výrazovými prostriedkami na preklad francúzskeho výrazu do slovenského jazyka znamená jeho bohatosť, netreba zabúdať, že v prípade internetu a prekladu francúzskych výrazov to môže vyvolať viaceré nedorozumenia. Ako najjednoduchší príklad môžeme uviesť výrazy, nachádzajúce sa na úvodnej stránke rôznych internetových prehliadačov a úvodné stránky rôznych organizácií.

Home page = domovská stránka (slovenčina)
page d'accueil (francúzsky jazyk)
page d'entrée, page de départ, page d'ouverture (kanadská francúzština)
page de base, page d'accueil, portail (slovník neologizmov na internete)

Browser= prehliadač (slovenčina)
navigateur web, fureteur (francúzsky jazyk)
logiciel de navigation, navigateur, butineur (Kanada) (kanadská francúzština)
navigateur, feuilleter, visualiseur, butineur (slovník neologizmov na internete)

Stránka (<http://www.tv5.org/europe/>) je domovskou stránkou neplateného francúzskeho televízneho kanála TV5, ktorého príjem možno chytiť na celom svete. Na spomenutej stránke môžeme nájsť predstavenie každého televízneho programu so stručnejším alebo podrobnejším obsahom, aktuálne spravodajstvo, predpoveď počasia, virtuálne si prezrieť mestá, ktorých ponuka sa priebežne mení alebo poslať francúzsku elektronickú pohľadnicu. Zo stránky http://www.tv5.org/euro_lang/index.html sa môžeme dostať k odkazom na pedagogické materiály a texty, ktoré môžu slúžiť aj ako učebné pomôcky. Pri každom texte si môže pedagóg zvoliť náročnosť, podľa pokročilosti žiakov v skupine. Relácie, ktoré vysiela TV5,

sú často využívané profesormi vyučujúcimi francúzsky jazyk ako cudzí jazyk, ako doplnky výučby, najmä kvôli ich pestrosti a kultúrnej bohatosti. Ako jedna z mála televíznych staníc, TV5 kladie dôraz na multikulturálne väzby prezentáciou rôznych svetových kultúr, najčastejšie však tých, ktoré sú prepojené s francúzskym jazykom. V rubrike "pedagogické hárky" môžeme nájsť rôzne návrhy na využitie televíznych relácií pre triedy s výučbou francúzskeho jazyka. TV5 sa tiež zaoberá sprostredkovaním výučby francúzskeho jazyka cez televíziu, preto nie sú jej kurzy francúzskeho jazyka voľne prístupné na internete.

Existuje niekoľko stránok, ktoré umožňujú prostredníctvom internetu absolvovať výučbu francúzskeho jazyka. Veľké množstvo podobných stránok je menej propagovaných, resp. poskytujú vzdelávanie odplatnou formou. Keďže internet je médium s nevyčerateľnou kapacitou, každý deň sa môžu objaviť nové stránky, zaoberajúce sa podobnými témami, avšak aj existujúce stránky môžu zaniknúť, prípadne byť kvôli vyšším prevádzkovým nákladom premiestnené na inú adresu.

Ak pôjdeme cestou vyhľadávania kurzov francúzskeho jazyka cez "Yahoo.com" alebo cez "Yahoo Canada" (v anglickom jazyku) alebo "Yahoo UK & Ireland", dostaneme sa k trom hypertextovým odkazom na stránky s kurzom francúzskeho jazyka. Pokiaľ má katedra jazykov k dispozícii počítačovú miestnosť a profesor zváži vhodnosť týchto kurzov na hodinách francúzskeho jazyka, škole ani študentom nevzniknú dodatočné náklady na kopírovanie učebných materiálov a výučba sa tak stáva atraktívnou a inšpiratívnou, podnecujúcou následnú prácu študenta s internetovými materiálmi aj v jeho voľnom čase. Výsledkom potom môže byť zvýšený záujem študenta o štúdium francúzskeho jazyka a snaha o ďalšie spoznávanie francúzsky hovoriacich krajín, alebo ich častí.

Táto metóda výučby a podnietenie nepredstieraného záujmu študentov môže pokračovať návštevou krajiny, v našom prípade Francúzska, jeho hlavného mesta, resp. významných miest. Internet a výučba prostredníctvom internetu bude potom slúžiť ako sekundárny zdroj, poskytujúci ďalšie informácie pútavou formou.

Spomenuté 2 adresy s kurzom francúzskeho jazyka sú:

- 1) <http://www.jump-gate.com/languages/french/>
- 2) <http://stp.ling.uu.se/call/french/>

Internetová stránka pod číslom "2)" bola vytvorená pre študentov na švédskej univerzite v Uppsale. Stránky vzťahujúce sa k uvedenej adrese, sú koncipované formou prezentácie gramatiky, po ktorej nasleduje opakovacie cvičenie a opakovací test. Cvičenia a test sú prezentované formou testu, kde si študent vyberá jednu zo štyroch odpovedí. Po celom vyplnení cvičenia a testu študent klikne na tlačidlo "oprava" a počítač mu automaticky všetky odpovede opraví a vyhodnotí aj celkové percento úspešnosti. Každá odpoveď je veľmi motivačne hodnotená výrazovým prostriedkom v anglickom a občas aj vo francúzskom jazyku. Aj vysvetlenie gramatiky je v anglickom jazyku, čo prispieva najmä k flexibilnému osvojovaniu si oboch jazykov. Tieto hodnotiace výrazové prostriedky sú vždy iné a sú s pribúdajúcimi odpoveďami vystupňované.

Internetová adresa spomenutá pod číslom "1)" je adresovaná a zostavená výlučne pre potreby anglicky hovoriacich študentov. Stretávame sa tu s komparáciou francúzskeho a anglického jazyka, porovnaním a vysvetľovaním gramatických javov a lexikálnych štruktúr francúzskeho jazyka na základe anglického jazyka. Všetky vysvetlenia sú v anglickom jazyku. Vo väčšine prípadov si študent, vlastniaci Real audio, môže vypočuť aj výslovnosť. Kurz pozostáva z deviatich lekcí, z ktorých má každá lexikálnu časť a gramatickú časť vysvetlenú najmä formou tabuliek (preklad slov je tu do anglického jazyka). K deviatim lekciam je doplnená časť, obsahujúca slovník a časť s francúzskymi výrazmi a idiómami.

Aj na tomto vyššie spomenutom príklade vidíme dominanciu anglického jazyka. Pri našom bádani po internetových stránkach, obsahujúcich kurzy francúzskeho jazyka, sme

nešli stránku od slovenských autorov, prípadne stránku, kde by uvedené výrazy boli preložené aj do slovenčiny.

Záver

Počet "frankofónnych" stránok v posledných rokoch narastá. Keďže internet nemá obmedzenú kapacitu a zaraďovanie nových internetových stránok nie je limitované, predpokladáme ďalší nárast stránok vo francúzskom jazyku a tým aj väčšiu možnosť ponuky pre učiteľov francúzskeho jazyka na všetkých stupňoch a typoch škôl, ale aj pre študentov a žiakov. Adresy internetových stránok im ušetria čas hľadaním potrebných informácií, ďalším spracúvaním formou selekcie, analýzy, ale aj možnej syntézy. Rýchlosť, akou sa k nám informácie posúvajú, ich rozmanitosť a mnohopočetnosť nás núti, aby sme využívali v každom študijnom, ale aj vednom odbore pomôcky, akými je nespochybniteľne internetové spracovanie na pribúdajúcich webových stránkach aj v odbore francúzsky jazyk.

Literatúra:

- (1) CHEBEŇ, J.: Didaktická technika a jej využívanie na Katedre jazykov FEM SPU v Nitre, In: Multimédiá vo vyučovaní cudzích jazykov, Nitra, 24.január 2002, s.43, ISBN 80-8069-067-7
- (2) FELIXOVÁ, I.-VESELÁ, K.: Vyučovanie cudzích jazykov podporované multimédiami, In: Multimédiá vo vyučovaní cudzích jazykov, Nitra, 24.január 2002, ISBN 80-8069-067-7
- (3) FRANCU, M.: Výuka jazyku na internete, Computer Press Praha, 2001, ISBN 80-7226-544-X
- (4) VESELÁ, K.: Internetová komunikácia v manažérskej praxi, In: MVD 2002 (3.zväzok), Nitra, 16-17.5.2002, ISBN 80-8069-029-4

Kontaktná adresa:

Mgr. Ing. Juraj Chebeň
Katedra manažmentu a marketingu
Fakulta ekonomiky a manažmentu SPU
Trieda A. Hlinku č.2
949 01 Nitra
j_cheben@hotmail.com